

29. številka.

Maribor, dne 12. aprila 1918.

Letnik X.

Naročnina listu: --
Celo leto . . . K 12.—
Pol leta . . . 6.—
Četrt leta . . . 3.—
Mesečno . . . 1-20
Zunaj Avstrije: ----
Celo leto . . . 15.—
Posamezne številke
— 10 vinarjev.

STRAŽA

Inserati ali oznanila
se računajo po 18 vis
od 6 redne petivrstice: pa
večkratnih oznanilih velja
— popust.

„Straža“ izhaja v pon-
deljek in petek popoldne
Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo Maribor
Koroška ulica 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure dopoldne.

Po shodu v St. Janžu.

Slovenci nimamo nobenega razloga, da bi bili nezadovoljni s shodom v St. Janžu pri Spodnjem Dravogradu preteklo nedeljo. Bili smo zmagovalci, ki smo sijajno odbili naskok nahujskih nemškonacionalnih in nemškutarskih razgrajalcev. Kar so ti ljudje nameravali, tega niso dosegli. Hoteli so nam razbiti naše ljudsko zborovanje, pa so bili sami odbiti ter so pošteno dobili ne samo po tistim delu telesa, kjer hrbet izgubi svoje pošteno ime, marveč tudi po preveč razgretim vsenemških buticah. To so bili njihovi uspehi, katere so vzeli s seboj na svoj pobeg, ki je bil njihova edina rešitev. In fuga salus (v begu rešitev): te state prislovice so se držali vsenemški in nemčurski razgrajalci in tako so rešili svojo kožo, da ni bila še bolj razcefedrana.

Ves gnev in jad poraženih hujšakcev zveni iz potočil nemških listov. Priznati morajo in čita se iz vsake vrste, da so bili tepeni in sicer močno tepeni. Jezijo se in razhodujejo nad vladnim zastopnikom in nad žandarji, češ, da jih niso branili. Kaj pa vam je bilo treba iti na slovenski shod? Kaj imate tamkaj iskati? Zakaj hočete razbiti naše shode in tam razgrajati? Ali delamo Slovenci tudi tako? Vsenemci ste priredili svoj izzivalni shod v St. Ilju v Sl. g. A je prišel le eden Slovenec motit vaš shod? Zakaj pa vi nas ne pustite pri miru? Vi hočete miru in sprave med narodi. Vi hočete nemir, da bi si ohranili krivično prvenstvo v državi ter obdržali Slovence v odvisnosti in sužnosti. Vaš „mir“ med avstrijskimi narodi, kakor si ga vi predstavljate, je tudi „Siegfriede.“ Vi hočete zmago nad drugimi narodi, potem pa bo mirna Bosna.

Nastop nemčurskih in vsenemških razgrajalcev v St. Janžu je z bengalično lučjo razsvetlil te vsenemške nakane ter je odprl oči tudi tistim, ki so doslej bili mrzli in nedostopni za slovenske ideale ali pa so malomarno stali ob strani. Mnogoteri, ki je bil omamljen od nemškutarskega duha ter veroval „Štajercu“ in nemškonacionalnim listom, se je v St. Janžu iz nemčurskega Savla spreobrnil v slovenskega Pavla. Na lastne oči je videl, kakšna je toliko hvalešana nemčurska in vsenemška kultura in omika. Ta uspeh so dosegli nemški razgrajalci, da se je narodna zavest ob koroško-štajerski meji ojačila, pomnožila in utrdila ter da se je naš narodni odpor ojačeval in podkrepil. Ta svoj uspeh so preko svojih

razbitih nosov tudi spoznali vsenemški zagrizenci in zato je njih srd in gnjev še večji.

V svoji ljutosti zahtevajo, naj vlada slovenske shode kar prepove. Francelj Girstmayr stavi v svojem pismu namestniku grofu Clary to-le zahtevo: „Na vsak način pa menim, da je skrajni čas, da se podrejene oblasti obvestijo o tem, naj prepovejo toda zborovanja, ker izpodkopavajo ugled države in naših uradov ter omogočujejo in pospešujejo anarhične razmere, kakor sedaj vladajo v Rusiji.“ No, Francelj, kdo pa je v nedeljo v St. Janžu nastopal anarhično in boljševiško, ali miroljubni in mirno zborujoči Slovenci, ali pa divjaški vsenemški razgrajalci in hujšaki? Kar se pa dostaje shodov, bomo isto mero zahtevali za se in za Nemce. Dekler se bodo shajali in zborovali Nemci, bomo tudi Slovenci imeli svoje shode. In če se bodo vsenemški in nemčurski kričači drznili motiti naše shode in razgrajati na njih, bodo dobili šentjanžki odgovor v pomnoženi izdaji.

Dogodki zadnjega časa dokazujejo, da nemškim nacionalcem in radikalcem močno raste greben. Občinski zastop v Slov. Bistrici je sklenil resolucijo, v kateri pozivajo nemške poslance, naj na najtehtnejši način podučijo vladu o do skrajnosti odločnem bojnem razpoloženju Nemcev naju gu monarhije. To je uspeh Czerninovega govora dne 2. aprila. Czernin je Slovanom v monarhiji napovedal boj. Ta bojni klic je nemški Mihl z veseljem in navdušenjem sprejel ter se sedaj razvema v do skrajnosti odločni bojevalnosti. Slovenci sprejemamo ta boj s tistim mirom, s katerim smo doslej izvojevali vse boje. Preplaši se ne damo. Strahu ne poznamo. Za svojo pravdo se potegujemo. Boja čakamo pripravljeni, puško ob nogi.

Naši nasprotniki.

Človeka mora obiti neizmeren stud nad postopanjem naših nemških nacionalcev in nemčurjev. Nikdar ne bomo pozabili gnusnih prizorov, ki so jih ti ljudje vpriporili proti nam leta 1914, nikdar ne bomo pozabili trpljenja, ki so mu bili izposlavljeni naši najboljši možje od strani te podivjane sodrge. Zločini, ki so jih ti ljudje zagrešili nad nami, nad našim narodom kot celoti in njega posamezniki, ti zločini vpijejo do neba in kličejo po maščevanju. In vendar tem ljudem brez vere, brez duše in brez vesti še ni dosti teh zločinov. K starim kopičijo vedno še nove, brez konca in kraja.

Ko je Jugoslovanski klub dne 30. maja 1917 v dunajskem državnem zboru podal našo deklaracijo,

se je ves narod oddahnil. Saj je videl v tej deklaraciji jasno načrtano pot, ki ga privede iz sedanje tmine ven v solnce svobode. In od tedaj je začelo med narodom mirno in tiho delo v smislu deklaracije. Prirejali so se shodi, nabirali podpisi v prilog deklaracije. Vse to se je vršilo mirno, brez hrupa in v mejah zakonov.

Tudi nemški nacionalci so začeli s svojim protidelom. Kot ljudje, ki niso navajeni na boj, kjer se postavlja argument proti argumentu, dokaz proti dokazu, so vzeli iz svojega arzenala obrabljeno orodje obrekovanj in denuncijacij. Ko so pa videli, da to le nič ne pomaga, da s temi obrabljenimi sredstvi začeta gibanja ne bodo ustavili, so začeli prirejati protishode. Mislili so, ka se jim posreči, za te shode pridobiti tudi mnogo nezavednih naših ljudi. Tudi to se jim je posrečilo. Kakor z vso drugo gonjo, tudi s svojimi shodi niso dosegli ničesar.

Tedaj so posegli po zadnjem sredstvu, ki se ga običajno poslužujejo vsi politični desperadi: Po nasilju. V Celovcu izhajajoča lutrovska „Bauernzeit.“ je dala dne 21. marca t. l. signal, ko piše: „Kmetje neke sosedne občine (Velikoveca namreč) so izjavili: Če te hujškarije ne bo konca, ubijemo te hujškajoče farje ter porušimo župnišča in četudi bi se na nas streljalo.“

Praktično pa so koroški in štajerski vsenemški zagrizenci začeli izvajati po „Bauernzeitung“ izdano parolo dne 7. t. m. v St. Janžu pri Sp. Dravogradu, kjer so s palicami oborožene vsenemške in nemčurske tolpe napadle mirne slovenske zborovalce. Kakor v podkrepljenju, da je to, kar je „Bauerzeitung“ pisala, tudi resno mišljeno in da so nedeljska nemška nasilstva le preludij k daljnim vsenemškim nasilstvom, pa piše Franc Girstmayr cesarskemu namestniku grofu Claryju (glasom „Marburger Zeitung“): „Nič se ne sme čuditi, ako bodo tudi taki gospodje, ki so na onem (namreč šentjanškem) shodu smeli hujškati proti miru in ugledu v naši državi, v najbližjem času kje ubiti.“

In potem izraža Franc Girstmayr bojazen, da bi ubijanje pri nas nastalo enake anarhične razmere, kakor v Rusiji. Gospod Girstmayr ima s svojo bojaznijo prav. Toda anarhije upajajo on in njegovi pristaši. Grožnja z uboji in poboji ni drugega, nego anarhija. Toda nas niti to ne spravi iz duševnega ravnotežja. Vse te grožnje ne uplivajo na nas niti najmanj. Hindenburg je rekel, da bo vojno dobil oni, ki bo imel močnejše živce. Ako vzamemo isto pravilo za naš boj z nemškimi nacionalci in radikali, potem je naša zmaga že dobljena, ker so tem ljudem, kakor kažejo vsa znamenja, že popolnoma odpovedali živci. Naj le besnijo in rohnijo, mi ohranimo hladno kri v svesti, da je naša stvar pravična, ki nas mora dovesti do končne zmage!

LISTEK.

Ali je to res „Herrenvolk“?

Zloglasni nemški hujšak Wolf je izrekel geslo: „Wir Deutsche sind ein Herrenvolk“ — „Nemci smo narod gospodov.“ To geslo ponavljajo zdaj naši Nemci o vsaki primerni in neprimerni priliki, trka joč se ponosno na prsi: „Wir sind ein Herrenvolk“ — a mi vsi, ki ne spadamo h temu „Herrenvolku“, moramo biti veseli, da mu smemo služiti kot ponižni in pokorni slugi.

Toda pogledimo enkrat, če imajo naši Nemci — pravico do naslova „narod gospodov“! Za to je treba pred vsem, da dobimo definicijo pojma „Herr“ — gospod. Iz nemške besede „Herr“ so nastale besede „Herrsener“ — vladar, „herrschen“ — vladati in pa „Herrschaft“ — gospodstvo. Vladar in oni, ki hoče izvrševati vladarstvo, t. j. vladati, pa mora imeti za to potrebne lastnosti. Te lastnosti pa ne smejo biti le tipične, ampak predvsem moralne in umstvene. Pod pojmom vladarja si predstavljamo, ali, da se izrazi-

mo točneje, si predstavlja ljubka fantazija svoto vseh dobrih in plemenitih lastnosti. Tak vladar bo videl svojo glavno, oziroma edino nalogo v tem, da osreči vladane narode. Beseda „Herr“ pa znači le vladarja v manjšem obsegu, a tudi on ima iste dolžnosti, kakor pravi vladar: Tudi on bi moral združevati v svojem značaju vse dobre in plemenite lastnosti, tudi on bi moral videti svojo glavno nalogo v tem, da osreči sebi podrejene. Ako pa stopi na mesto posameznika narod kot celota, bi moral ta narod kot tak, kot celota, vsebovati vse one lastnosti, ki bi morale biti lastne posameznemu vladarju ali gospodu. Ako nastopa narod kot narod gospodov, sledi iz tega, da hoče ta narod-gospodar vladati druge narode. Čim se je pa to zgodilo, je ta narod-gospodar prevzel tudi vse dolžnosti vladarja, to je, predvsem dolžnost: osrečiti vladane narode. No, mi poznamo poleg Nemcev še dva druga „naroda gospodov“: Madžare in Turke in znamo tudi, da je bila in je še vlada teh podrejenim narodom vse, samo ne v blagoslov.

Seveda, nemško tolmačenje pojma „Herr“ in „Herrenvolk“ se ne bo krilo z našim. Njih definicija pojma „Herr“ je, da je on poklican ukazovati in živeti na račun dela drugih in temu primerno odgovarja seveda tudi njih pojmovanje nalog „Herrenvolka.“ Povsem v turškem in madžarskem smislu. Toda

kakor za Nemce ne more biti merodajno naše tolmačenje njih pojma „Herr“, tako tudi za nas ne more biti merodajno njih tolmačenje. Med ideologijo, v kateri živijo oni in med ono, v kateri živimo mi, je pač nepremosten prepad.

Nemci govorijo o človeku, ki je nesposoben za vsako nizko dejanje, da je to „eine Herrennatur.“ Angleži pa imajo za to izraz „Gentleman“, kar znači človeka z vsemi dobrimi in plemenitimi lastnostmi. Vidimo torej, da se ta pojma križata, da dajo tudi Nemci izrazu oni misli, ki ga v resnici ima, kadar jim to ravno kaže.

Toda vprašamo: Ali imajo nemškonacionalni in vsenemški Nemci le eno lastnost, ki bi se krila s pojmom besede „Herrennatur“? Kje najdemo pri njih dobroto, kje plemenitost mišljenja? Vse to so jim neznanji pojmi! Pač pa imajo vse lastnosti, ki so last hlapčevskih in suženjskih narav: Laž, obrekovanje, podle denunciacije, klicanje policije, državnega pravnika in vislice, to so lastnosti, s katerimi se odlikujejo nemški nacionalci in radikali. Ali je potreba to še posebej dokazati? Dosti je, da vzamemo v roke kak list a la „Marburger Zeitung“, ali da poslušamo govornike na raznih nemških shodih. Tu najdete vse, samo ne „Herrennature.“ In to naj bi bili zastopniki „Herrenvolka“?

Slovenščina in mariborske šole.

Gorje otroku, ki bi v katerikoli mestni šoli v Mariboru spregovoril kako slovensko besedo! V tistem trenutku, ko vstopi v mestno šolo, se smatra za Nemca in tu bo vedno le slišal o „nas Nemcih“, in vse se mu predava ne samo v nemškem jeziku, ampak tudi v enostranskem nemškem duhu; povzdiga se le nemška veličina, in nemška moč. Otrok vidi, da se v šoli vse tembolj uvaža, čimbolj je nemško in se zato kmalu navzame zaničevanja vseh drugih narodnosti, te grde lastnosti, ki je, kakor vidimo, polagoma privedla do tega, da je malodane ves svet zasovražil Nemce. Najbolj zaničljivo se seveda govori o Slovenceh, tako da je vsakega otroka kmalu sram, priznati, da je slovenskega rodu; da se izogne vsakemu očitanku in zabavljanju, da si pridobi dobrih redov in naklonjenosti učiteljstva, se dela, kakor bi bil pristen Nemec in pritiska v tem smislu tudi na starše. Le ako so starši sami dovolj olanki in samostojnega prepričanja ter neodvisni, le tedaj ostane tudi otroku slovenska zavednost, a misliti si je treba, kako mučen je položaj takega otroka, ki mora že v tako mladih letih svoje prepričanje pokopavati v tihi notranjosti in ne sme svojim čustvom dati nikakega duška. Ta trda šola je sicer za resno življenje zelo važna, a ona tudi uniči nedolžno otroško uživanje življenja.

Večina otrok pa se za narod izgubi. Nemci sicer taki otroci ne bodo nikdar postali, ampak samo nemškutarji. Nemci od takih pristašev res tudi nimajo ve koristi, ker so jim le v nečast in se takim ljudem lahko pri vsaki priliki očita, da so le narodni spak; a za slovensko poštenost so tudi izgubljeni. Na tihem jih v sruči se grize, da so se tako popačili; da bi si potolažili vest, pa postanejo najhujši kričalci in varajo samega sebe. Pravi Nemci jih sami gledajo po strani in tudi nasproti tem hočejo s krikom dokazati, kako trdni Nemci da so. Pri vseh takih ljudeh se značaj popolnoma izgubi. Njih otroci so že doma vzgojeni v sovraštvu do vsega, kar je slovensko, ne spregovorijo in nazadnje tudi res ne znajo skoraj nobene slovenske besede več. Ko pa stopijo v življenje, jim huda prede, ker bi na vsak korak razbili znanje slovenščine. To jih silno jezi; ne obrnejo pa jeze na samega sebe in na svojo šolo, ampak jo zvrnejo na Slovence, ki še vedno hočejo biti Slovenci in so ostali zvesti svojemu jeziku. Namesto da bi se taki ponemčenci učili slovenščine, zahtevajo, da naj Slovenci pozabijo in zavržejo svoj jezik, samo zato, da bi se Nemcem gospodovanje olajšalo; in ako se Slovenci postavijo na stališče svojih pravic, tedaj se jim očita, da so uporni in da se odrekajo državi, ki si je Nemec ne more misliti drugače, kakor da je nemška in da so v njej Nemcu odprta vsa pota in da so zanj nepotrební vsi drugi jeziki.

V takih razmerah posebno hudo trpijo šole in sicer ne morda slovenske, kolikor jih je sploh, ampak ravno nemške. Kajti v slovenskih šolah sede otroci, ki se s prepričanjem oklepajo svojega jezika in ga tudi znajo in se v njem izražajo. V nemških šolah pa je le malo pravih nemških otrok; večina jih je takih, ki nemščino le za silo lomijo, zelo mnogo pa takih, ki doma z materjo govorijo le slovenski, čisto v prav popačenem narečju, in se poslužujejo nemščine le v šoli in v javnosti, kadar je pač treba govoriti, da so „taji“. Tak otrok naposled seveda ne zna nobenega jezika prav, ni izvežban v nobenem; ker pa se priznava za Nemca, čeprav se na tihem zaveda, da je slovenskega rodu, zato pričakuje primerne zahvale od nemške straže, to se pravi, on zahteva, da ga v šoli milo sodijo in mu v vsem priznajo. Iz tega se razlaga, da so vse take po silni nemške šole sila slabe, da dosega le klaverno uspehe, da so učenci razposajeni in učiteljstvo na njih jako zlovoljno, če je vestno, ali pa površno, ker računata, da se iz nemškonalacionalnih ozirov vse slabe strani takih sol milo sodijo. Dokler ti otroci ostanejo na svojih šolah, se nedostatki prikrivajo; a pokažejo se brž, ko prestopi tak otrok na druge redne šole. Ko prestopajo učenci takih ponemčevalnih sol n. pr. v srednjo šolo, so njih uspehi ravno iz nemščine že pri sprejemnih skušnjah strahovito slabi in še slabši v prvem razredu teh srednjih sol, sploh toliko časa, dokler se tu ne naučijo nemščine, ki se je naučijo s pridom šele v istem času kakor slovenski učenci, ki so obiskovali svojo slovensko šolo. Ti slovenski otroci se namreč dodobra naučijo vsaj enega in to je slovenskega jezika, tako da si lahko pomagajo, ko se uče tujega jezika; oni ponemčenci pa ne znajo nobenega jezika; slovenskega ne smejo, nemškega ne morejo rabiti in vsled tega se lovijo z govorom in s pisavo, kakor bi izgubljeni tavalili v temi. Sposobni niso ne za nemško srednjo šolo, za katero jim manjka temeljitega znanja tega jezika, vstopiti pa bi tudi ne mogli v kak slovenski oddelek (ako bi sploh hoteli), ker se slovenščine niso učili niti pisati niti brati, kaj šele česa drugega. Mnogo teh ponemčenih otrok se tem potom pogubi; saj je umljivo, da se vržejo na razne hudobije, da so razposajeni, ker jih pouk, v katerem ne morejo nič napredovati, ne zanima in ne veseli. Žalostno je, koliko takih otrok imajo te ponemčevalnice na vesti in koliko bridkih ur morajo starši takih otrok prebiti, ko vidijo, da otrok

ne more napredovati. Njih večina si je pač sama kriva — zakaj so zatajili svojo narodnost? A nekateri so pa tudi nedolžna žrtva razmer; oni bi bili radi poslali svojega otroka v slovensko šolo, ko bi katera bila.

Zato neobhodno potrebujemo javnih ljudskih slovenskih sol v Mariboru. Mesto samo uvidi, da sedanja stroga izključitev vsega slovenskega pouka iz mestnih sol donaša le škodo; zato nameravajo, ako smo prav poučeni, v kratkem času uvesti v nekatere šole tudi pouk v slovenščini. Pameti jih je sicer naučila šele sila vojske, ko so meščani spoznali, kako dobro je, če se znajo pogovoriti s kmetom in s kmetico v toli zaničevani slovenščini. Čim bolj kričijo ti nemški politiki proti Slovincem, tembolj se zanimajo za slovenščino hudi nacionalni Nemci, ki sedaj vidijo, da živijo med Slovinci in od Slovencev. Poznamo zagrizene Nemce in še zagrizeneje Nemke, ki se zdaj na žive in mrtve učijo našega jezika, seveda ne iz ljubezni do nas, ampak iz ljubezni do našega — krompirja in špeha. Obe zasebni trgovski šoli, ki jih imamo v mestu, Kovačeva in Legatova, tudi noč in dan vabita po vseh listih na pouk v slovenščini, in ne motimo se, če trdimo, da se oglašja prav mnogo učencev. Vse to pa pomeni, da je naš jezik zadobil svojo čast.

Iz zgoraj navedenih razlogov so mestne šole v Mariboru neznansko slabe, tako da se pametni starši res bojijo, svoje otroke pošiljati vanje. Da bi se mestnim otrokom iz boljših hiš vsaj olajšal vstop v srednje šole, torej v gimnazijo in realko, so osnovali nekako pripravnico za srednje šole, v kateri se učenci učijo v prvi vrsti — nemščine! Pomislimo, ali ni taka pripravnica največja sramota za nemštvo našega mesta in za nemški pouk v mestnih šolah! S tem je najbolj dokazano, da je ta nemška posilivzgoja, ki je zdaj upeljana v takozvanih nemških šolah Srednje in Južne Stažerske, gnila in puhla.

Nič ne bodo pomagale razne pripravnice; pomaga le ustanovitev pravih slovenskih sol, kajti potem bodo tudi nemške šole res prave nemške in bodo lahko delovale in dosegale dobre uspehe. Ustanovitev slovenskih sol bi bila tudi prava korist za nemške šole.

Balfour o miru in zmagi.

Angleški zunanji minister Balfour je imel v Londonu povodom obletnice vstopa Združenih držav Severne Amerike v svetovno vojno govor, v katerem je med drugim rekel sledeče:

Vsi smo prišli do prepričanja, da, čeprav je na zemlji prostora dovolj za prosti razvoj vseh držav, ne sme biti prostora za ideale, katere tako vneto zasleduje nemška vojaška stranka. Za te nemške ideale ne sme biti prostora zraven tistih idealov, ki so dragi vsem velikim in svobodnim demokratom na svetu. Ne, ti ideali bi drug poleg drugega ne mogli uspevati. Ti ideali so v kristalno čistih besedah dosegli meje sveta in odmevajo v slehernem sruči, ki pozna pomen besede „svoboda“ prišli so iz Wilsonovih ust. Izgovoril jih je v taki čistosti oblike in s tako močjo jezika, da v tem morejo tekmovati le malokateri državniki, če ne sploh nobeden v današnji dobi.

Ali je kaj žalostnega tega nego raba, katere se poslužuje nemški in avstro-ogrski državniki z javnimi Wilsonovimi izjavami glede njegove politike? Nemški državni kancelar in nek avstro-ogrski minister sta citirala Wilsonova temeljna načela in jih glasno odobraval. Ta temeljna načela nam povedo, kaj zahteva pravičnost za dosego trajnega miru. Narodov se ne sme med državami tako izmenjevati, kakor se blago izmenjuje, in poprave mej se morajo izvršiti v interesu prebivalstva dotičnih ozemelj. Sedaj so pa avstro-ogrski državniki z besedami, ki se morajo imenovati hinavske, javno pred svojimi sodržavljani hvalili te Wilsonove izjave in so jih nato povsem na cinčni način zlorabljali. To so storili v lastni deželi, ne da bi bil proti njim naperjen kak očitek.

Vidite tukaj eno tistih posledic krive rabe načela, da se mora določiti po ljudstvu, h kateri državi naj pripada kako ozemlje. Ali ni zelo enostavno, če se napravi kaka sprememba na tem prebivalstvu, bodisi da se ga v velikih množinah usmrti, ali pa na kak drug način. Zdi se to kot skoro nečloveško. Sedaj so se pa začela v gotovih slučajih neusmiljena klanja v Rumuniji, v Grčiji in drugod. V drugih slučajih si pa pomagajo z nasilnimi odredbami, da se zamore s prebivalstvom istih krajev in s krajimi sami postopati po Wilsonovem načinu. Ne trdim, da bi Nemci in Avstro-Ogri sami izvrševali take operacije, pač pa jih izvršujejo njihovi zavezniki in to kljub odobravanju Wilsonovih temeljnih načel, zadevajajočih teritorialna vprašanja. Postopajo z narodnostmi tako, kakor se izmenjava blago med raznimi državami. Osrednje velesile so rekly Rumuniji, da jo bodo razdelile med Bolgarijo in Avstrijo in da bo izginila z zemljevida, če ne sklene miru. Če se misli na ozemlja, ugrabljena Rusiji, si more vsak sam napraviti pojem o odkritosrčnosti, ki prevéva osrednje velesile. Mesto da bi se bilo s tem delom Ev-

rope postopalo po etničnih in jezikovnih načelih, se osrednje velesile postopale z vsako, v poštev prihajajočo mejo tako, da je ostala kaka rana in da ostane še nadalje ljubosumnost med državami, ki stremijo po svobodi, ker to pomaga osvajalcem, da uresničijo pogubonosne načrte po svetovnem gospodstvu. Osrednje velesile niso nikdar mislile na to, da bi ustvarile to ravnotežje, ki je edina resnična varščina in jamstvo za mir.

Kar more storiti, kaka mednarodna pogodba, je, da se gleda na to, da se sklene naravna, človeška in pravična pogodba. S spretnimi govori je vsklikovanje nemogoče in z lepimi frazami se ne pride do miru. Naši ruski prijatelji so začeli uvidevati to resnico. Upam, da ta nauk ne pride prepozno. Ne verujem, da bi bil sedanji položaj Rusije trajen. Sem med tistimi, ki imajo do ruskega naroda neomejeno zaupanje. Upam, da bom kdaj videl ruski narod zavzemati počasi, četudi s težavo, novo, neodvisno in svobodno stališče. Rusija bo, kar ni bila nikoli poprej, ne samo neodvisna in edina, ampak tudi svobodna. Ruskemu narodu bomo nudili vsako pomoč kljub trpljenju, katero je sebi in nam povzročil.

Iluzij, ki so Rusijo spravile v sedanji položaj, niso naši prijatelji onkraj Atlantskega morja nikdar gojili. Bili so si vselej tega svesti, da se morajo boriti za ideale. V tej veliki borbi med lučjo in temo, med pravico in krivico, so bile žrtve neizogibne. Pokazali so svojo pripravljenost, doprinasati te žrtve v visoki meri. Predsednik Wilson in ameriška vlada sta nedavno doprinesla najboljši dokaz, da se Amerika žrtvuje za skupno stvar na ta način, ker je dovolila, da se začasno ameriške čete na zapadni fronti ne bojujejo kot samostojna ameriška armada, ampak da se bojujejo med angleškimi in francoskimi četami. Sicer pa ne verjamem, da bi trajalo zelo dolgo, da se bo, kakor upamo, bojevala velika ameriška armada pod lastnimi zastavami ramo ob ramo z vojniki ostalih zaveznikov. To žrtev je Amerika doprinesla zaradi velikega mednarodnega cilja, ker je predsednik Wilson kakor tuki njegova država, katero on zastopa, spoznal, kako velikih odredb je treba, da se zasigura uspehi v borbi, ki se bo v bližnjih mesecih odigrala na francoski fronti.

Cilj, katerega si želimo vsi, bo dosežen. O tem ne dvomi nihče od nas. Toka Nemci še vedno pravijo, češ, da so oni zmagovalci. Ne pride mi na misel, da bi podcenjeval velikanski značaj nemške organizacije ali hrabrost nemških vojakov. Če pa Nemci zahtevajo od sveta vobče, od nevtralcov in vojskujočih se držav še pa posebej, da si naj tudi oni ogledajo vojni zemljevid in naj povedo, ali Nemci ne bodo končni zmagovalci, potem pridem, če pogledam na vojni zemljevid, do popolnoma drugačnega zaključka. Brezdvomno so osrednje vlasti pridobile veliko ozemlja. To pač zaradi tega, ker so imele opraviti s sovražniki, ki niso bili oboroženi, ali ki se niso zoperstavliali. Njihovi uspehi pa od takrat niso bili več veliki, kakor hitro so imeli opraviti z armadami, ki so bile ravnotako temeljito pripravljene, kakor njihove. Nisem strokovnjak v vojaških zadevah, torej nočem govoriti o tem. Pač pa naj Nemci pomislijo, da, če so v tej vojni pridobili ozemlja, smo jim mi in naši zavezniki tudi iztrgali veliko ozemlja.

Zaupanje, katero stavim v našo bodočnost, pa ne temelji na takih razmotrivanjih. Kljub obžalovanju vredni izgubi, katero imamo vsled odpada tako mogočnega zaveznika, kakor je Rusija, so sile, ki se bojujejo za pravico in svobodo, mnogo večje, kakor so one naših sovražnikov. Vrhutega imamo osobito v Ameriki, toda ne samo v tej državi, vire sil za našo podporo, ki bodo, kakor se pač bo vojna razvijala, še mnogo večji.

Nemčija in Avstrija v razmerju do Rumunije.

Mirovna pogodba z Rumunijo je še vedno velika zagonetka ter vsebuje dosti nepojasnjenih točk. Vleče se kot morska kača in še do danes ni ne sklenjena, ne podpisana pogodba. Zdi se, da je radi Rumunije nastal nekaj spor med Nemčijo in Avstrijo.

Berolinski „Lokalanzeiger“ piše: „Po poročilih iz Dunaja se zdi, da so tam že natanko poučeni o mirovni pogodbi z Rumunijo in si s tega ne napravijo prav nič, da je pogodba izzvala v Avstriji največje zadovoljstvo. Mi (Nemčija) smo vedno povdarjali ožje zavezniško razmerje in privoščimo zavezniku zasluženo plačilo za sodelovanje. A sedaj je tudi naša dolžnost, da mislimo na se in s tega stališča sprejemamo dunajske vesti z mešanimi občutki. Zdi se, da se je diplomaciji grofa Czernina posrečilo spraviti neke vrste „levjo pogodbo“ skoz, pri kateri bomo mi (Nemci) znatno zapostavljeni. K sreči se stvari v Bukarešti niso zaključile in radi tega se hudo more prepričati. Nemški interesi se morajo odločno ščititi, kakor to odgovarja našemu stališču in suizinemu delu nemške armade. Sicer pa se je tudi da bomo gospodarsko in z ozirom na splošno politiko v bodoče potisnjeni v ozadje.“

Ali je to nesoglasje med Nemčijo in nami samo navidezno, ali v resnici obstoja, se bo kmalu pokazalo. Od grofa Czernina, ki klečeplazi pred Nemčijo zlasti zadnji čas, ne pričakujemo, da bi pokazal kaj samostojnosti in odločnosti napram Prusom.

Slovenski železničar na dan!

Iz krogov jugoslovanskih železničarjev se nam piše:

Mnogo, mnogo Vas je se, ki se niste pristopili k edini železničarski organizaciji na jugu, ki zastopa koristi slovenskega železničarja. Mnogo Vas je se, ki ste bili prej marljivi in zvesti člani Z. j. ž., a se do danes niste pristopili društvu. Mnogo več pa Vas je še ostalih slovenskih železničarjev, ki ali še sploh niste pri nobeni strokovni organizaciji, ali pa mogoče pri onih društvih, ki so nam sovražna, čeprav nima nobenega povišja zato.

Slovenski železničar, premišljuje, ali imamo prav ali ne? Naše geslo je: Slovenski železničar spada v slovensko društvo, v slovensko strokovno organizacijo, Nemci pa v nemško. To trdi vedno Z. j. ž. in noče niti sprejemati članov drugih narodnosti, kakor to delajo nemške organizacije. Ki sprejemajo vsakega, samo da dela za njihov nemški program, ki obstoja v tem, da poleg svojih stanovskih koristi tudi delajo na to, da se čim več nemških uslužbenec, torej Nemcev, nastavi na slovenskih tleh in da tako odjedajo našim domačinom Slovincem kruha. Slovence pa si mora iskati v tujini kruha. Slovenci ne silijo na nemška tla, ampak hočejo ostati na domači zemlji.

Zato pa je naloga Z. j. ž., da se proti navedenemu sistemu brani in da poleg svojih ožjih stanovskih vprašanj dela tudi z vso vmo in silo, da vsako železničarsko podjetje nastavi v vsakem kraju domačine, torej na slovenskih tleh Slovence, saj imamo zadosti zmognih ljudi in daleč naokoli je znano, da je ravno slovenski uslužbenec povprečno veliko boljši, zmogljivi, kot pa Nemec.

Ali je to prav, da naši ljudje, da se moramo Slovenci potkati po vseh morali gornještajerskih in tirolskih krajev, kjer se ne čutijo domače, kjer so nesrečni, med tem ko pa se po naših slovenskih tleh nastavlja uradnike in druge uslužbenec, ki niti niti za silo zmogni jezika, ki ga ljudstvo govori in ki ob vsaki priliki nahrulijo stranke, ubogega slovenskega delavca in kmeta, češ, naj ž njim nemško govori. Ti nemški uslužbenec so namreč mnenja, da je ljudstvo radi njih na svetu in ne uslužbenec radi ljudstva.

Za to misel, za to načelo, da se mora uslužbenec ravnati po ljudstvu in ne narobe, se mora naše skozinskoz demokratično društvo ravno tako bojevati, kakor za stanovska vprašanja, ker na ta način bomo pribojevali našemu slovenskemu železničarju tisto mesto, ki mu po vseh naravnih postavah gre.

Z. j. ž. mora skrbeti, da bodo otroci naših železničarjev našli na domači zemlji kruha, da jih ne bo ravnateljstvo odpravilo in odklanjalo radi tega, ker so Slovenci.

Naše najvažnejše vprašanje pa je vraščanje, kakšna bo naša bodočnost. Za to vraščanje pa se moramo pripraviti, da nas ne bo našel čas neripravljen, ampak ujediniene. Gotovo mora namreč priti do onih zdravih razmer, da se bo vsakega uslužbenca tako plačalo, kolikor mu je po njegovem staru potrebno za življenje. V vseh teh zahtevah pa si moramo biti edini. Edinost pa je le takrat mogoča, ako smo vsi v jedni organizaciji, da ne zahteva eden to, drugi ono.

Ako se naše unanje ne uresniči, ako meročajni krogi tega ne bodo uvideli, oziroma uvideli hoteli, tedaj moramo biti pa toliko bolj pripravljeni, da bomo naše stanovske zahteve izsilili. Treba je zato ujediniene vseh slovenskih železničarjev, ker ravno mi na jugu smo tako meročajni, da lahko v normalnih časih izsilimo naše upravičene zahteve.

Na naše zahteve pa se bo le takrat oziralo in izpolnilo, ako so naše zahteve skupne, ako vsi vzdignemo svoj glas kot en mož. Bolj kot smo deljeni, manj kot smo organizirani, tem lažje delo ima kapitalist, tem lažje lahko izrablja bogatin ubogega uslužbenca. Da se to ne zgodi, je potreba, da se združimo, ker le v slogi je moč. Sloga jači, nesloga tlači!

Slovenski železničar! Zveza jugoslovanskih železničarjev Ti nudi odkrite prijatelje, ki bodo Tebi ali Tvojim ostalim šli J urah nesreče z dobrimi nasveti in drugimi pripomočki gotovo rade volje na roko. Marsikateri slovenski železničar ali žena in otroci se imajo temu društvu zahvaliti, da so imeli pri svojih prošnjah uspeha.

Z. j. ž. ima veliko manjšo mesečino kot druge organizacije in Ti nudi istotako pravovarstvo v slučaju nezgode v službi. Ako člani socialne demokracije lahko 3 K na mesec plačujejo, bode tudi pošten Slovence plačal lahko samo 1.60 K mesečno.

Ako imaš tedaj še toliko zavesti, da Te je rodila slovenska mati ali da Te je odgojil slovenski oče, pristopi k Zvezi jugoslovanskih železničarjev in javi svoj pristop na naslov: „Zveza jugoslovanskih železničarjev, Maribor.“

Najbolje pa je, ako se sam osebno zglašiš pri mesečnem sestanku, ki se vrši vsako prvo sredo v mesecu ob 8. uri zvečer v kmetski ali klubski mariborskem Narodnem domu. Pri teh mesečnih sestankih se plačuje tudi članarina. Premembo stanovanja naj naznani vsak član zaupniku ali pa naj odda listek v pisemsko društveno omario v kmetski cobi v Nar. domu.

Opomba: Čeravno se vršijo sestanki v gostilni, aendar ni nihče primoran si naročiti pijače. Gostilna nam je radevolje pripoznala to udobnost.

List „Jugoslovanski Železničar“ začne izhajati s 1. majnikom t. l. in se prosi člane, da pravočasno in kolikor mogoče vnaprej plačajo članarino, ker imamo za list ogromne stroške.

V okrožje mariborske podružnice spada proga Maribor—vštevši Poljčane, ogrska in koroška proga in severno od Maribora vse postaje.

Odbor.

Spomini Li Hung Čanga.

Leta 1896 je potoval po glavnih evropskih mestih kitajski podkralj Li Hung Čang, nazvan zaradi svojih izvanrednih državnihskih podrobnosti „Bismark daljnega vshoda.“ Njegova beseda je bila odločilna v zunanji politiki Kitajske in zato so ga povsod po Evropi sprejemali s kraljevskimi častmi ter so vladarji in ministri povsod konferirali z njim.

O tej priliki je Li obiskal tudi starega Bismarka s katerim se je dolgo zaupno razgovarjal. V svojih spominih (Spomini podkralja Li Hung Čang. Berlin 191.) je Li zabilježil ta razgovor. Ko sta začela govoriti o politiki nemštva na vshodu, je rekel Bismark: „Vi ste nas v vašem delu sveta le malo videli, ker je Zjedinjena Nemčija nov narod, a pride čas, ko bo nemška država gospodovala — Evropi.“ Po svojem odhodu iz Potsdama piše Li: „Po vsem, kar sem videl, sem prepričan več nego kdaj, da misli cesar Viljem II. in Bismark povsem resno, ko sta rekla, da je nemška država pozvana, da ima v Evropi diktatorsko besedo.“

Tako so govorili predstavitelji Nemčije že pred 22 leti! Iz tega nam bo jasno marsikaj tudi iz današnjih dogodkov.

Na bojiščih.

Francosko bojišče.

Ker nemško napadanje na črti Amiens — Montdidier — Noyon ni uspelo in je stalo Nemce preveč žrtv, je nemško armadno vodstvo odredilo ofenzivo na 35 km široki fronti Armentieres — La Basse (južno od belgijske meje). Nemška armada je pričela z močnim napadom dne 9. aprila. Dosedaj se ji posrečilo prodreti med mestoma Armentieres — La Basse v zahodni smeri v obliki zagozde nekoliko naprej. Nemci sami pravijo, da znaša napredek treh dni samo 8 do 9 km. Angleži, Francozi in Portugalci se silno upirajo nemškemu navalu.

Nemci ustavljeni.

Generalisim Foch je izjavil vojnim dopisnikom naslednje: Vse gre dobro. Prodiranje Nemcev je ustavljeno. Jasno je, da je nemško valovje zajezeno.

Zgodovinski dvoboj.

Svicaarski vojaški kritiki pravijo, da se bojuje sedaj zgodovinski dvoboj med generaloma Fochem in Hindenburgom. Iz raznih znamenj je sklepati, da je zbral general Foch vse razpoložljive čete za protinapad. Obstoja sicer možnost velikega protinapada ententnih čet (zdi se, da se je ta že pričel), toda vsako presenečenje je toliko kakor izključeno. Hindenburg je veliko pretrezen in cizezen vojskovodja, da bi ga zamogel sovražnik zadeti na kaki točki odločilno. Vse vprašanje obstoja v tem, ali ima Foch dovolj sil na razpolago, da iztrga Nemcem njihove uspehe Hindenburg ima nedvomno močne sveže sile, s katerimi bo poizkušal odbiti naval sovražnika. Že sedaj je jasno, da bitka na zapadu ne bo tako kmalu končana, kakor se je zdelo prvotno, ampak da bo trajala še cele tedne, morda cele mesece.

Generalisim Foch.

„Mislimo si živahnega, mahnega, koščenege moža z naglo hojo razsedanega konjenika“ tako opisuje Henry Bidu v „Journalu“ generala, na katerega stavlja danes vsa Francija svoje zadnje nade, — „glojoko ležeče, vendar bistre oči, čelo jasno in visoko, obraz z izrazom jasne in promptne inteligence. Foch navdaja vse z zaupanjem in tako to zmaga dobljena. Njegova prepričevalnost je čudovita in naši zavezniki imajo vanj še prav posebno zanimanje. — Foch spada med one francoske častnike, ki so napravili svojo karijero deloma pri četah, deloma na vojnihi solah. Je kakor Joffre baskega rodu in je bil rojen dne 4. avgusta 1851 v Tarbesu. Obiskoval je najprej jezuitski kolegij v Saint Etienne in nato ko-

legij Saint Clement v Metz in končno politehniko in višjo vojno akademijo. Leta 1907 je postal vsled spisov iz katerih odseva povsod ofenzivni duh, ravnatelj vojne akademije. Začetkom vojne je bil poveljnik 20. armadnega zbora, ki je bil tudi ob Yseri zastavljen v kritičnem trenutku. Clemenseau je ponovno sponanjal na to, da je bilo dobro skupno delovanje ententnih čet posebno Fochova zasluga in da je bil že nekako vnaprej določen za vrhovnega poveljnika vseh francosko-angleških armad.“ — V koliko se bodo nade, ki jih stavijo Angleži in Francozi v Focha, tudi izpolnile, se bo pokazalo v kratkem.

Orlando na francoskem bojišču.

Italijanski ministrski predsednik Orlando je odpotoval te dne v francoski glavni stan, kjer se vršijo vojna posvetovanja četverosporazumovih državnikov in vojskovodij.

Nemci v Charkovu.

Uradno se potrjuje, da so nemške čete zasedle mesto Charkov v južni Rusiji. Mesto šteje čez 400 tisoč prebivalecev.

Turško prodiranje na Kavkazu.

Turki so na Kavkazu zasedli mesto Van ob Vanškem jezeru in prodirajo čez območje gorovje v smeri proti rusko-kavkaškemu mestu Kars. Pred Batumom so Turki prekoračili koleno reke Džerok.

Jugoslovanska deklaracija.

Jugoslovanskemu klubu so dospele sledeče izjave za deklaracijo: Slovenci in Slovenke iz krajev: Lahomno, Teyče, Stopce, Marija Gradec, Harje, Bukovje, Radoblje v občini Marija Gradec, 303 podpisov); slovenske narodne žene in dekleta teharske fare, 838; občinarji Priblavesi, Breze, Kazaza, Grabna, Humče in Metlove, občine Dobrlavas na Koroškem, 186; žene, dekleta in moške iz občine Lipa nad Vrbo na Koroškem, 315; občinarji z županstvom Bilčevca (266), v Bačah ob Baškem jezeru (67), v Žreleu pri Celovcu (88), v St. Ilju ob Dravi (346), v Gornji Vesci (188); občinski odbor Podvinci pri Ptuj in 238 podpisov; občinski odbor Gorice pri Mariboru; slovenski člani o krajnega zastopa Gornja Radgona; občinski odbor Skofljavas; občinski odbor za Rikarjovas v Podjunu na Koroškem; občina Svetina pri Celju; občinski odbor v Skoficah ob Jezeru na Koroškem; žene in dekleta občine Norički vrh in Orehovci pri Radgoni, 153; župljani vavtoške župnije, 610; zagorski premo-garji in delavci, 710; občinarji v Lahomšeku, Troj-nem Gabernu, Ojstru, Žikoveci občine Marija Gradec, 300; tržani tržke občine Sv. Trojica v Slov. gor., 80; Slovensko katoliško izobraževalno društvo na Dolu pri Hrastniku; Krajni šolski svet v Žičah pri Konjicah; žene in dekleta župnije Zibika, smarski o-kraj, 227; jugoslovanski begunci v občini Polzela p. Celju, 85; občinski odbor v Sv. Stefanu na Stajerskem; občinski odbor občine Sv. Kunigunda na Štajerskem; Mladeniška in Dekliška Zveza marenberška; iz župnije Sv. Tomaža pri Ormožu 1907 občanov in sicer: občina Sv. Tomaž 317, Bratonečice 380, Saveci 384, Lahonci 244, Trnovci 164, Runeč (Žvab) 150, Šardinje-Ključaroveci 84, Vičanci 84 podpisov; občinski odbor občine Cirkovce pri Ptuj; občinski odbor v Dragučovi pri Mariboru; občani občine Slosberg in Remšnik, okraj Arvež, 160; žene in dekleta občine Vurberg pri Ptuj; 378; občinski odbor občine Ragoznica pri Ptuj; Spodnja Ložnica pr Slov. Bistrici, 55; občinski odbor občine Ščavnice n. Krembergu, okraj Cmurek; občinski svet in šolski svet občine Žvabek na Koroškem; občinski odbor občine Bišečki vrh pri Ptuj in 204 občanov; obmejni Slovenci in Slovenke pri Sv. Juriju ob Pesnici; žene in dekleta v St. Juriju ob južni žel., 1630; obč. Loka pri Mariboru in 56 občanov; občinski odbor občine Sv. Rupert nad Laškim.

2295 zavednih slovenskih žen in deklet iz konjiške okolice je podpisalo izjavo za majniško deklaracijo državnozborskega Jugoslovanskega kluba.

Jugoslovanski deklaraciji se z navdušenjem pridružuje narodno ženstvo iz župnije Dol in iz Hrastnika. Izjavo je podpisalo dosedaj 890 žen in deklet.

Politične vesti.

Česka zahvala Jugoslovonom. Poslanec dr. A. Koršec je dobil na svojo v „Straži“ minulega ponedeljka objavljeno brzojavko Čškemu Svazu sledeči odgovor: „Za novo zagotovilo vstrajnega bratstva o-rožja tudi v nadaljnih bojih za samostojno življenje od nas in Vas zastopanih narodov sprejmi in izreci članom Jugoslovanskega kluba izraz naše najiskre-neje zahvale in ponovno zagotovilo, da je ves češki narod trdno odločen, da bo v zvezi z jugoslovanskim

narodom stremil dalje, da doseže oni položaj, ki gre Slovanom monarhije kot enakovrednim in zrelem narodom in ki upajo, da ga gotovo dosežejo vzlic sovražnostim nasprotnikom. Čehe in Jugoslovane bodo vse sovražnosti proti naravnim in zakonitim pravicam za vsakega varuštva in tujega gospodstva prost položaj med svobodnimi narodi in državami le še trdneje zvezale. Naše edinosti in solidarnosti ne more nihče razbiti. Kdor to poskusi, jih zbije še trdneje vkup. V neomejeni zvestobi in skupnosti se hočemo boriti roko v roki za boljšo bodočnost svojih soplemenjakov. Pravičnost naše stvari, enodušna volja severnih in južnih Slovanov in nepremagljiv duh časa so najboljša jamstva uspeha. Priredimo v soboto v Pragi manifestacijo svoje neomahljive odločnosti in protest proti onemu vladnemu sistemu, ki ima oči in misel le za Nemce in Madžare, vse druge pa zapostavlja, žali in črni. Dvignjeno glavo kljubujemo tej ekskluziviteti v pričakovanju, da se nam pridružijo vsi oni, ki jih ponižujeta in tlačita zaslepljena oholost in kratkovidnost, zvezi z zlo voljo. Udeleženci te manifestacije bi z velikim veseljem pozdravili odposlance jugoslovanskih sobojevnikov. Čuli bi tam novo obljubo češkega naroda, da hoče vstrajati v zavezah in veselju na strani Jugoslovancev. Nemoteni po napadnih zadnjih dni, nadaljujemo veseli svoje delo, o ačeni po veri, da je naša vrsta neprodinra in stane naša stvar nepremagljiva. V imenu Češkega Svaza: Stanek, načelnik; Tusar, poslovodja.

Naš cesar za mir. Z Dunaja se nam poroča: Naš cesar, kateremu je skrb za mir res odkritosrečna potreba, j

Grof Czernin je naredil indiskrecijo in je vsebino tega pisma naznanil tudi Berolinu, kjer je seveda vzbudila vest precejšnjo razburjenost. Berolin se je začel bati, da naš cesar ne bi na tej podlagi nadalje skrbel za mir. Zato je grof Czernin v zadnjem govoru brez vedenja cesarja izdal fazo pogajanj s Francijo in v odgovor na noto francoske vlade izdal tudi vsa tajna prizadevanja našega cesarja za mir.

Vprašalo se ga bo, kje so veleizdajniki. S svojim napadom na Čehe, za koji napad ni vedel niti Seidler niti cesar, je hotel prikriti svoja dejanja. Te vesti vzbujajo veliko pozornost v dunajskih političnih krogih. Nemci so hučo poparjeni.

Parlament. Predsednik dr. Gross namerava sklicati državni zbor za dne 23. aprila.

Delegacije. Odsek za zunanje zadeve avstrijske delegacije se bo sestel dne 20. aprila, a le tedaj, če se bo grof Czernin vrnil iz Bukarešte.

V nedeljo nemiri v Celju. Kakor se nam poroča, se je v nedeljo, dne 14. t. m., povodom nemškega shoda v Celju, bati hudih izgrediv v Celju. Ker je policija v mestnih rokah, bi bili v slučaju nemških izgrediv Slovenci brez vsakega varstva. Nujno pozivamo slovenske poslance, da ukrepejo vse potrebno v varstvo celjskih Slovencev. Kakor slišimo, so se celjski Slovenci že obrnili tozadevno na g. dr. Korošca.

Javno vprašanje na ekscelenco gospoda cesarskega namestnika grofa Claryja! Spodnještajerski Nemci in nemškutarji so zopet pričeli z grožnjami napram Slovincem. Smrdi jim naše jugoslovansko gibanje, napolnjeni so slepega narodnega sovraštva proti nam. Konstatiramo: 1. da smo za jugoslovansko deklaracijo delali povsem mirno, agitirali samo v postavnih mejah. 2. Ne eden Nemec ni bil napaden od Slovencev, ne osebno in ne na kak drug način. 3. Mi nismo hodili na nemške shode, pustili smo naše nasprotnike mirno zborovati celo na slovenskih tleh, Nemci pa skušajo povsod s silo preprečiti naša zborovanja (Celje, Ptuj, St. Janž). Nemci pohajajo na naše shode z namenom, da povzročijo pretepe in pa skandale, da bi tako dosegli prepoved slovenskih zborovanj. Postali so agresivni. 4. Javno se govori, da se bodo krvavo maščevali za St. Janž. Po Mariboru se širi bojni klic: „Die windischen Häupter bekommen heimgezahlt“ (Slovenski voditelji dobijo plačilo). Bati se je napadov na slovenske hiše v Mariboru, Celju, Ptuj in drugod. Slovenci ne bomo več v rni ne življenja, ne imetja. 5. Konstatiramo, da hujskajo Marburger Zeitung, Deutsche Wacht, Stajers Grazer Tagblatt in taki listi proti mirnim Slovincem ravnotako kakor meseca julija in avgusta 1914. Ti listi naravnost pozivajo in grozijo, da mora priti zopet do takih nastopov in persekucij Slovencev, kakor začetkom vojske. 6. Pribijemo, da je agi-

tacija za pobijanje in preganjanje Slovencev na Štajerskem organizirano po vsenemški organizaciji.

Vprašamo Vas, ekscelenca, ali ste že potrebno ukrenili za varnost življenja in lastnine Slovencev na Štajerskem?

Naših shodov se bojijo. Ker so jo nemški in nemčurski napadalci v St. Janžu pošteno skupili, se bojijo naših shodov kakor hudič križa. V svoji zbegani domišljiji so si kar izmislili, da se bo vršil prihodajo nedeljo, dne 14. aprila enak shod kakor je bil v St. Janžu, tudi v Šmartinu pri Slov. Gradcu. V nemških listih Nemci prosijo namestnika, naj za Boga milega vendar prepove to zborovanje. Povemo, da si bo grof Clary tako prepoved lahko prhrani, ker se za Šmartin sploh ni na povedal noben shod. Spodnještajerski Nemci lažejo, da se kar kadi, in so tokrat iz strahu, največ pa iz hudobije nalagali celo svojega največjega zaščitnika grofa Claryja.

Poziv k izgrediv in pobojem. Grofa Czernina poziv, da mu naj Nemci in Madžari pomagajo odstraniti „veleizdajnike“, ki se hočejo otestiti nemškega in madžarskega jarma, so naši Nemci razumeli tako, da je treba sedaj z izgrediv in uboji preprečiti prizadevanje Jugoslovancev za njih svobodo, kakor so jo zaželeli v deklaraciji. To je pokazal šentjanski shod. Kakor se vidi, naše nemške oblasti ne nameravajo ovirati Nemcev v njihovem početju. Mariborska, ptujska in celjska cenzura dčpušča najljubše hujskarije proti avtohtonim Slovincem. Okliče Nemcev v „Marburgerci“ na bojni pohod v St. Janž, je lahko neovirano zagledal beli svet. V St. Janžu samem je vladni komisar mirno dopustil dohod in nemir Nemcem. Na njih zahtevo je po nepotrebnem razpustil shod. V Dravogradu so pred očmi žandarja in železniških uradnikov, ki imajo na postajah varnostno službo, pretepali Slovence. Kaj nam je na to storiti? Dr. Korošec je v posebnem telegramu na cesarja zahteval za Slovence pravico samobranbe.

Nemci so že naprej grozili. Iz Dravske doline se nam še piše o shodu v St. Janžu: Gospa G. je na vlaku (v II. razredu) že vnaprej grozila: „Die Slovenen werden heute Überraschungen erleben — Die Lavanntaler kommen mit Steinen in den Sacktüchern.“ (Slovenci bodo danes doživeli presenečenja. Pridejo Labudžani s kamenjem v žepnih robcih.) Priče gg. Kaiser Ivan iz Rdečega brega, Lampret Ivan in Romana ter Rižnik Janez iz Janževega vrha. — Torej je jasno, da so bili nemčurji že vnaprej pripravljeni na barabski način napasti mirne Slovence.

Vladni komisar dr. Trstenjak, ki je zastopal vlado na shodu v St. Janžu, je postal namah slaven po celi Avstriji in preko njenih mej. Njegovo ime so rnzglasili Nemci širom sveta, ker je zakrivil velik zločin, da ni pomagal Nemcem razbiti jugoslovanskega shoda in pripomoči njihovim govornikom Lučovniku in Francelju Girstmayrju do besede. Začuden se moramo vprašati, kaj so imeli Nemci in nemčurji iskati na našem shodu? Seveda, ako so iskali batin, so jih našli, sicer pa je njihov dohod bil popolnoma odveč. Če se more dr. Trstenjaku kaj očitati, potem mu moremo le mi Jugoslovani, da ni zabranil dohoda Nemcev in nemčurjev na shod, da jih ni dal s silo odstraniti, ko so začeli motiti shod in da je zapustil shod, ko so si zborovalci sami naredili mir in red. Dr. Trstenjaka zadene torej le krivda, da je bil proti Nemcem neprimerno popustljiv. Grofa Claryja pa opozarjamo, da dogodke na shodu objektivno preišče ter se ne ukloni Nemcem, kar bi imelo nepregledne posledice.

Ljubezen, pa takaj! Nemškutarji so na nedeljskem shodu pripovedovali našim ljudem, kako nas krščanska vera uči, da se moramo ljubiti med seboj. Našim nemškutarjem je sicer vera deveta briga in privlečejo jo na dan le, ko jim to tako kaže. Sicer pa poznamo to ljubezen: Mi naj bi bili mlajci, Nemci gospodje, to bi bila idealna ljubezen, kakor si jo predstavljajo naši Nemci in Nemškutarji. Ako nas res tako ljubijo, zakaj nam potem ne privoščijo niti nedolžnih slovenskih napisov na slovenski zemlji? Zakaj nam ne privoščijo šol v maternem jeziku? Zakaj nam ne dopisujejo v slovenskem jeziku? Poznamo to ljubezen, ki je podobna ljubezni volka do jagnjeta!

Tudi to je znak kulture. Nemška in nemškutarjska druhal je napadla posamezne Slovence, a tam, kjer je bila večja skupina Slovencev, se ta s drga ni upala blizu, četudi je bila v premoči. Olikani ljudje bi se sramovali, napasti na tak način katkega posameznega človeka, ker so pač preplemeniti in preponosni, da bi se zmešali med ljudmi, ki se na-

morejo braniti, a nemški nacionalci smatrajo pač tu di to za veliko junaštvo in del svoje kulture!

Tudi drva! »Marburgerca« pripoveduje, da je bilo naloženih pred zborovališčem v St. Janžu ob Dravogradu kup drv, z namenom, da bi služile za napad na Nemce. Saj mi do sobote zvečer nismo vedeli, da mislijo Nemci priti motiti naš shod, kamor jih ni nihče klical! Naravnost smešna pa je trditev, da so bila drva tam pripravljena za Nemce. Saj je znano, da so pri vsakem kmetskem gospodarstvu naložena drva pred hišo. Tako je bilo tudi pred hišo g. Časa v St. Janžu. Ako so bila potem ta drva porabljen v drugo svrhu, nego so bila protno namenjena in jo g. Jahn občutil neprijetni sunek te uporabe tudi sam, naj to pripiše sebi in svojim političnim prijateljem v Sp. Dravogradu.

Kaj je iskal tam? Francelj Girstmayr se jezi, ker jih je dobil v St. Janžu in kliče celo cesarskega namestnika grofa Claryja na pomoč. Pravijo, da je Francelj Claryjev zaupni prijatelj. Mi sicer ne vemo, koliko resnice je na tej govorici, a bi morali grofa Claryja vzlic temu, da ni naš prijatelj, obžalovati, ko bi imel prijatelje Franceljnov vrste. No, ko bi pa to tudi bilo res, to pot Clary pač nima „najštra“ za Franceljnov rane. Edini pameten odgovor, ki mu ga more dati, je pač: Kaj pa si iskal tam v St. Janžu? Mar bi bil doma ostal!

Zenske na zborovanju v St. Janžu. Slovenka iz Dravske doline nam piše: „Marburger Zeitung“ pravi, da je bilo na shodu veliko žensk. Ali je to kaj čudnega? Naši moški so skoraj vsi na fronti nemčurski napadalci pa se oproščeni.

Kar naenkrat je Cmurek „gemischtsprachig“. V Cmureku se je dne 7. t. m. vršil shod zoper Jugoslavijo, na katerem se je silno rohnelo zoper naše zedinjenje in svobodo. Čudno pa je to: Do sedaj so Nemci na smrt tajili, da bi bilo v Cmureku kaj Slovencev. Kar naenkrat pa čitamo v graških listih in celo v „Volksblattu“, da je Cmurek „gemischtsprachig“, to se pravi, da prebivajo v Cmureku in v cmureškem okraju Slovenci. To pa so sedaj priznali Nemci zategadelj, da lahko trdijo: „Tudi Slovenci cmureškega okraja so se izjavili proti deklaraciji.“ A to bo slabo držalo. Iz cmureškega okraja se je že celo več občin izjavilo za Jugoslavijo, n. pr. Velka, Draževrh, Ščavnica itk. V Cmureku samem se je podpisalo za deklaracijo nad 100 oseb.

Zborovanje v Zadru. Dne 13. aprila se vrši v Zadru v Dalmaciji sestanek dalmatinskih državnih in deželnih poslancev. Na shodu se bo govorilo o političnem in gospodarskem položaju, posebno o dalmatinskih razmerah.

Poljsko vprašanje v pruski gospodski zbornici. V pruski gospodski zbornici se je dne 10. aprila vršila razprava o nemški naseljevalni politiki med pruskimi Poljaki, ki zahtevajo, da se odpravijo vsi izjemni zakoni, kateri imajo namen ponemčiti pruske Poljake. V imenu Poljakov je izjavil knez Radziwil, da Poljaki odklanjajo nemško politiko, ki ima namen med Poljake naseliti kolikor le mogoče veliko nemških naseljencev in tako na umetni način raznaroditi pruske Poljake. V imenu Poljakov je zahteval, da se ustvari močna in samostojna poljska država, v kateri bodo združeni vsi Poljaki; ugovarjal je zoper to, da so Litvansko razirgali na dva dela, eden del izročili ruski boljševiški vladi na milost in nemilost, drugi del so pa zasedle nemške čete. V imenu vlade je govoril notranji minister dr. Drews, ki je izvajal, da mora biti nemška politika urejena tako, da bodo odpravljene vsi izjemni zakoni in da se bo po Kožnosti ustreglo nekaterim upraviženim željam pruskih Poljakov. Končno je rekel, da mora biti nemška politika tako urejena, da na vzhodu Nemčije ne bo nastala kaka država raznih narodnosti, ampak enotna in krepka nemška narodna država. Ta izvajanja niso zadovoljila Poljake, kajti kar je minister Poljakom ponujal z eno roko, je z drugo zopet jemal nazaj.

Izstop Vsepoljakov iz Poljskega kola. Vsepoljski poslanci so te dni oficijelno izstopili iz Poljskega kola. Vzrok: Ker je Poljski klub dne 7. marca spremenil svoj program in je pri glasovanju o proračunu pripomogel vladi in nemškemu sistemu do zmage. Iz kluba je izstopilo 7 vsepoljskih in 1 poslanec brezstrankar Slivinski. Sedaj šteje Poljsko kolo samo 69 članov.

Stotnik pl. Beerfelde. V Berolinu so zaprli nemškega stotnika pl. Beerfelde, ki je bil velik prijatelj mirovnega gibanja. „Vorwärts“ poroča o tem: Stotnik pl. Beerfelde se je vrnil z bojišča odlikovan z železnim križcem I. razreda, a postal je strasten prijatelj miru. V hiši tajnega svetnika Wittinga je dobil lansko leto v jeseni v roke spis bivšega poslanika Lichnowskega. Vsebinsa tega spisa ga je globoko pretresla. V mnenju, da bo dobro služil svoji domovini, če razširi resnico, je dal spomenico brez Wittingove vednosti razmnožiti. Tako razmnožen spis je poslal prestolonasledniku, Ludendorffu in celi vrsti znanih politikov. Nato je bil aretiran in radi neposlušnosti napram vojaškemu povelju postavljen pred vojaško sodišče. Višji častnik je namreč trdil, da je prepovedal pl. Beerfeldu vsako politično delovanje. Ker se baje ni držal te prepovedi, so stotnika proglasili krivim. Pri obravnavi je pl. Beerfelde tajni-

da bi bil kdaj dobil tako povelje. Njegov predstojnik pa se tudi kot priča ni trdno držal svoje prve izpovedi. Beerfeld je bil v obeh instancah oproščen. A ni se se pomiril. Sestavil je pritožbo proti svojemu predpostavljenu: v pritožbi je navajal proti njemu težke obdolžitve. Vsled tega je bil zopet aretiran in zaprt. — „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“ piše: Objezili materijal proti temu stotniku se je tako zgostil, da se je proti njemu moralo naperiti postopanje radi hujškanja za veleizdajo. Ravno tako kakor aretacija tudi proces zoper pl. Beerfelda ni prav nič v zvezi z afero Lichnowskega. — V Nemčiji torej s kruto silo odстранjujejo ljudi, ki delujejo za mir ali pa so samo prijatelji mirovnega gibanja.

Trocki, Miljukov in Cernov. „Pester Lloyd“ poroča preko Stockholma: Severna Rusija že ni več edina. Petrograd in Moskva sta dva drug od drugega neodvisna vladna centra. V Moskvi se nahaja čisto boljševiška vlada pod Leninom, ki je pripravljena izvesti s centralnimi državami sklenjeni mir. — Trocki v Petrogradu pa se je podal na pot, po kateri je svojčas krenil tudi Kerenski. Nasprotstvo med Leninom in Trockim je nepremostljivo. S pomočjo angleških, francoskih in italijanskih komisij se organizira nova armada za boj proti Nemčiji. Admiral Verderevski deluje po nalogu Trockega za vzpostavitev novih zvez z entento. Trocki se mrzlično trudi, da pridobi na svojo stran prej tako osovražene kadete. Miljukov je bil že dvakrat v Petrogradu, kjer je imel tajne konference s Trockim, Verderevskim in z angleškim veleposlanikom Buchanonom. Trocki se hoče potegniti na svojo stran tudi desno krilo socialnih revolucionarjev, najostrejših nasprotnikov brestovskega miru. Njih voditelj Cernov se pogaja s Trockim. Koalicija Trocki-Miljukov-Cernov.

Besarabija se združuje z Rumunijo. Iz Jassyja se poroča da je Besarabski deželni zbor sklenil, da se Besarabija prikloni Rumuniji.

Afera Pivko. „Slov. Narod“ piše: „Afera Pivko postaja vojskojočemu se avstrijskemu vsenemštvu zelo mučna. Nemška javnost je zaznala za mučenštvo moža, ki na božjem javnetu ni storil druge pregrehe, nego to, da je bil strogo naroden mož, vrhu vsega pa pravi vzor avstrijskega častnika. Dr. Pivko je petkrat ali šestkrat odlično odlikovan. Še več. Zasluga, ki si jo je tik pred 11. soško ofenzivo stekel profesor in c. kr. rezervni nadporočnik dr. Pivko, je bila tako velika, da mu je sam cesar pripel na junaške prsi poslednje odlikovanje. Nadporočnik dr. Pivko naj bi bil imel redne stike z Italijani. Kako neizmerno zlobno-abotna je ta trditev, ve pač samo frontni častnik, ne pa kak nemškonacionaini zlobno blebetavi „Drückeberger“, ki se dopađa tam sebi v vlogi vsenemškega denuncijanta — v uniformi. Ven na fronto naj bi sel, samo za nekaj dni v strelski jarek; minila bi ga gotovo mikavost podlega denuncijantstva. Kaj bi tak junak zaledja storil, če bi slišal pet minut živžg črnogorskih repetirk ali pač samo eno minuto bobnajočega ognja, kot ga je najkrat slišal in pretrpel dr. Pivko. Nedvomno bi mu junaško vsegermansko srce še pred potekom navedenega časa padlo v hlače in tam ostalo na večne čase. Kar se tiče familije o. kr. nadporočnika dr. Pivka, naj luži, v kolikor se tiče njene aretacije, vsej poštenomisleči javnosti naslednje v informaciji: Gospa dr. Pivkova biva menda že od leta 1915 pri svojih starših na Češkem. Oče je višji mestni uradnik ter že visoko v letih. Gospa dr. Pivkova ima sestro, ki jo je tudi v Mariboru opetovano posetila. Umevno, da sta dami pohajali izključno slovensko narodno družbo; gospa dr. Pivkova mi je nekoč sama dejala, da nemško ne zna. Njena sestra se je učila slovenski. Ko so denuncijanti dosegli aretacijo familije, razun matere gospe dr. Pivkove in četrter otrok nežne starosti — in se je zasegla vsa korrespondenca ter literatura, so našli državni policaji tudi — dnevnik gospe dr. Pivkove in v njem kot edino obremenilen stavek: „Oče diktira Eliči številke.“ Eliča je namreč sestra gospe dr. Pivkove. Diktat je bil slovenska naloga! Torej na podlagi omenjenega stavka je izvršil komisar državne policije v Pragi aretacijo gospe dr. Pivkove in njenega častiljivega očeta, pustil njo 24 ur brez jedi in pijače, ne glede na to, da ji je petmesečni dojenček takorekro v naročju umiral. Dokaz vsemu temu gospa dr. Pivkova, njeni starši, o. kr. državna policija v Pragi, poizvedbe Češkega Svaza in stenografski zapisnik drž. zbora (govor posl. Stribrnega) in številni nemški dunajski veleednevniki od sredine meseca oktobra 1917. „Deutschnationale Korrespondenz“ naj to našo trditve ovrže, če more, če ne, ji ostane drugi, ponovni pečat neodkritosrčnega narodnega sovraštva, ki bruhaja in bljuje na vse strani iz zasedel. „Deutschnationale Korrespondenz“ piše, da so gospo dr. Pivkovo sicer izpustili iz preiskovalnega zapora, da pa še postopanje proti njej ni ustavljeno. Kaj izpremenito na dejstvu — njene nedolžnosti? Na stotine Slovencev je bilo na tedne in mesece v preiskovalnih zaporih, predno so jih izpustili, predno pa so proti njim ustavili celotno postopanje, so vedno minili — meseci. Da se tako prakticira z materjo petero otrok, je le tim večja sramota za avstrijski birokratičen policijski sistem, ki niti v sedmih dolgih mesecih ne more dognati resnice, ali pa je noče, ker se boji sramotne blamaže.“

Češki invalidi za deklaracijo. Dne 8. t. m. se je v Pragi v veliki Sofijini dvorani vršil shod čeških invalidov, katerih je bilo na shodu okrog 1000 mož. Navzoči so bili tudi poslanci dr. Baxa, dr. Rašin, Stribrny in Klofač. Invalidi so enoglasno sprejeli češko državnoopravno resolucijo.

Poljake kaznujejo. Iz Varšave poročajo dne 7. aprila: Ker varšavski magistrat kljub opominom ni plačal kazni četr milijona mark, naložene mu od nemške uprave zaradi dogodkov dne 14. marca povodom mirovne pogodbe z Ukrajino, je cesarsko-nemški policijski predsednik sporočil magistratu, da se bo ta svota odtegnila od donodkov, ki so v rokah okupacijskih oblasti. — Lublinski listi priobčujejo o klic avstro-ogrškega vojaškega generalnega gubernatorja glede odpusta predsedstva mesta Lublina in drugih izvoljenih organov mestne uprave, kakor tudi glede razpusta mesnega magistrata. Ob enem je bil imenovan namestniški komisar za vladnega komisarja. Kot vzrok za ta korak se navaja odurno stališče mestnega magistrata in občinskega sveta napram vojaškim oblastim, kar da je le v škodo prebivalstva.

Tedenske novice.

Koroške cerkvene vesti. Č. g. župnik Konrad Mente iz Vetrinja je bil vpoklican za vojnega kurata. — Za župnijskega administratorja je imenovan č. g. Anton Oblak, kaplan v Hodišah. — Za doktorja bogoslovja je bil promoviran na du najskem vsučilišču č. gosp. Izidor Kadras. — Za nadzornika škofovih posestev v Medvodah je imenovan župnik Severin Jabornig v Hohenpressen namesto konz. svetnika Filipa Streinerja, ki je bil imenovan za ravnatelja Jožefove tiskarne. — Ana Esenko, sestra č. g. mornariškega kurata v rezervi, je vstopila v novicijate pri sestrah elizabetinkah v Celovcu.

Odklonjena kolajna. Vlač. g. Franc Dovnik, dekan v Gornjemgradu, ki izvršuje duhovniško službo že 46 let, je dobil kolajno za štiridesetletno zvesto delovanje. G. dekan pa je to odlikovanje, kot zanj neprimerno, odklonil.

Iz ljudskosolske službe. Na petrazredni ljudski šoli v Marenbergu (2. plačilni razred) je razpisano mesto učiteljice; prošnje do 31. maja.

Odlikovanje. V drugič je bil odlikovan učitelj Jožef Klemenčič, sedaj poročnik v Albaniji, s signum laudis z meči.

Iz justične službe. Za deželnega svetnika sta imenovana okrajni sodnik v Celju dr. J. Premšak in okrajni sodnik v Ormožu dr. F. Pupacher. Namestnik državnega pravnika v Mariboru, dr. M. Reiser, je imenovan za državnega pravnika istotam.

Letošnji šolski sklep na srednjih šolah. Naučno ministrstvo je odredilo, da bo letos šolski sklep na vseh avstrijskih srednjih šolah že dne 28. junija in ne kakor dosedaj običajno, meseca julija.

Nov hrvatski list. V Splitu se je ustanovil nov hrvatski list z imenom „Novo vrijeme.“ Nov list pripada liberalni struji in se bo potegoval za jugoslovanstvo.

Ženska realna gimnazija v Zadru. Kakor javlja zadarski „Narodni List“, je naučno ministrstvo odobrilo, da hrvatsko dobrotno društvo v Zadru ustanovi zasebno žensko realno gimnazijo v Zadru. Nov učni zavod se otvori početkom novega šolskega leta.

Zalosten slučaj. V četrtek pred belo nedeljo se je vrnila gđ. Marija Muršec, gojenka IV. letnika učiteljskega pri šolskih sestrah, iz Osjeka v Slavoniji, kjer je prebila velikonočne počitnice v domači hiši. Njen oče, podpolkovnik Ignac Muršec, je bil tudi čez praznike doma. Že na potovanju ji je postalo slabo. Ker težave niso ponehale, so v petek zjutraj poklicali zdravnika, ki pa ni mogel naprej dognati nič gotovega. Šele poznejši pojavi so pokazali, da se gre za slučaj zastrupljenja s pokvarjenimi jedili. Zdravnik je nato odredil, da prepeljejo bolnico v javno bolnišnico. Vsa zdravniška pomoč pa je bila zaman in sirota je v nedeljo, ob 3. uri zjutraj, umrla. Isti dan je došla brzojavka, da je umrl v Osjeku tudi njen oče in v pondeljek se je zvedelo, da je mrtev oče njene matere. Preiskava bo dognala, kako se je mogla zgoditi takšna nesreča. — Raina je bila v vsakem oziru vzorna gojenka učiteljskega. V par mesecih naj bi delala zrelostni izpit. Pogreb se je vršil v torek, dne 9. aprila, popoldne, na magdalensko župnijsko pokopališče v Pobrežju.

Kmetijska družba in Slovenci. Iz St. Jurija ob južni žel. se nam piše: C. kr. Kmetijska družba je izdala tudi za leto 1917 (Kalender für Landwirte) — Kmetijski koledar. Kmetijska družba je za celo Štajersko, torej tudi za Slovence. A Slovenci se v tem koledarju naravnost izzivajo. V prejšnjih letih je bilo pri vsakem mesecu zgoraj v kotičku na desni strani: Sonn- und Festtagsnamen (Imena nedelj in praznikov). A letos pa je na istem mestu za mesec januar: Im Herzen deutsch (V srcu nemški) itd. in tako je za vsak mesec. Podpisana je neka Ida Marie

Deschmann. Ne vem, ali je to potomka „Prokletih Dežmanovih grabelj“ ali ne. Opozarjam tiste, ki se si naročili koledar, da čitajo dotične vrste, a delegate pa, da odbor na to opozorijo. Zaveden Slovence si tega koledarja ne bo več naročil. — Kakor znano, so Nemci na občnem zboru Kmetijske družbe v Gradcu odklonili slovenski predlog, da bi se koledar izdal tudi v slovenskem jeziku. Nemci nas vedno bolj silijo, da kličemo: Proč od Nemcev!

Sadovi nemškutarske vzgoje. Iz Ormoža nam pišejo: Preteklo soboto se je zagovarjal pred okrajno sodnijo v Mariboru tukajšnji pekovski učenec St. Ivanuša, ker je nek večer meseca februarja vrgel v posebno okno Gomzijeve gostilne težek kamen, pobil omo in eno osebo na glavi ranil. Sam je priznal, da je to storil, ker ga je jezilo slovensko petje v gostilni. Obsojen je bil na mesec dni težke ječe. Ta obsojba pa ne zadene toliko Ivanuša samega, ampak v prvi vrsti njegove vzgojitelje. Njegovi starši so v Ameriki in njegov rednik, ormoški stražnik, ga je 8 let pošiljal v nemško šolo. Tam se je nasrkal tolikega sovraštva proti lastnim rojakom, da se slovenskega petja ne more slišati. Kaka narodna nestrpnost in kako sovraštvo proti nam vlada na tej nemški šoli, priča dejstvo, da se tudi nadučitelj Hribar sramuje svojih prednikov in da je celo spremenil svoje lepo slovensko ime v „Hügler.“

Producenti in konsumenti na shodu v St. Janžu. Slovenski kmet nam piše: Čudno! Slovenci, ki so hoteli mirno zborovati v St. Janžu, so bili producenti kruba in živine, a konsumenti so jih napadali.

Izkaz prispevkov za slovensko šolo v Mariboru za čas od 1. prosinca 1918 naprej: Posojilnica v Mariboru 500 K, dr. Pavel Turner 100 K, J. Zadravec 100 K, dr. Franc Rosina 110 K, župnik Mirosl. Volčič 100 K, prof. Franc Voglar nabral v Lembahu 51 K ter v Rušah 107 K, Franc Pišek nabral mesto venca na grob g. P. Zabovnik 62 K, železničarska podružnica Družbe sv. Cirila in Metoda v Mariboru 252 K, dr. Radoslav Pipuš 20 K in 50 K, prebitek dijaškega koncerta v Narodnem domu v Mariboru dne 3. marca t. l. 242 K, dr. Poljanec 11 K, Lovro Petrovar 50 K, Fric Rajh 10 K, Joško Rajh 50 K, Viktor Kukovec 50 K, Janko Dijak 2 K, Janko Bankart 5 K, Franjo Stanko 15 K, Fric Rajh 10 K, župnik Vid Janžekovič 50 K, Anton Godec 20 K, Rudolf Maister 20 K, Matija Pirc 10 K, dr. A. Mulej 10 K, Franc Voglar 10 K, iz pušice v Narodnem domu 497.29 K, skupaj 2504.29 K. Že ta prvi izkaz nam kaže, da naši rodoljubi razumevajo važnost slovenske šole v Mariboru. Prepričani smo, da dobijo ti dobrotniki še nebroj posnemovalcev. — Odsek za slovensko šolo v Mariboru.

Darila za Trstenjakov sklad. Henrik Hrašovec, župnik v Vuhredu, 5 K; Fr. Lom, župnik pri Sv. Petru na Kronske gori, 10 K; Alfonz Svet, župnik v St. Vidu pri Ptuj, 20 K; J. Oblak, kaplan pri Sv. Lovrencu na Pohorju, 10 K; Josip Kodrič, kaplan v Smartnu pri Slovenjgradu, 15 K; dr. Josip Somrek, profesor bogoslovja v Mariboru, 10 K; J. Lubej, župnik v pokou v St. Juriju ob južni žel., 2 K; Fr. Polak, kaplan v Hočah, 5 K; Janez Lančič, klepar v Gornji Radgoni, 10 K; Upravništvo „Slovenskega Naroda“ v Ljubljani 28 K; Fr. Ogradi, opat v Celju, 15 K; E. Trstenjak, profesor v Inostomu, 5 K; dr. V. Tiller, profesor v Novem mestu, 3 K; Janez Kozinc, župnik v Slivnici pri Celju, 10 K; Jos. Krohne, župnik v Podsredi, 20 K; Fr. Osirž, kaplan v Križevcih, 10 K; Josip Lončarič, župnik v St. Jerdu nad Laškim, 100 K; Marko Krajnc, vojni kurat v Inostomu, 20 K. Zadnji izkaz: 2844.20 K; sedaj 298 K; skupno 3192.20 K. — Zgodovinsko društvo v Mariboru.

Darilo Slovenski Matici. Slovenski vojak Martin Soler je zbral, mudeč se doma pri Sv. Juriju ob južni žel. na dopustu, v veseli družbi v gostilni pri „Cestnem Jožku“ za Slovensko Matico 20 K. Izrekamo mu na tem mestu iskreno zahvalo in mu želimo mnogo posnemovalcev.

Prva slovenska knjiga pri X. armadi. X. armada izdaja za vojake na bojišču poljudno leposlovno knjižico. Urednik teh publikacij je nadporočnik Michelangelo baron Zois. Sedaj je izdala prvič slovensko delo in sicer ljubko Ksaver Meškovo sliko o ljubezni in pohlepu naših ljudi po domači zemlji: „Njiva.“ Knjižica stane 20 v in se naroča lahko pisмено pri „Verlag der Kriegszeitung der k. u. k. X. Armee“ v Beljaku.

Koliko je Slovcenov? Jugoslovanov ali Slovcenov je bilo po uradnem štetju leta 1910 v habsburški državi 7.006.325, od katerih je bilo 5.633.740 Hrvatov in Srbov, 1.349.222 Slovencev in 23.363 Bolgarov. — Slovencev je bilo v avstrijskih deželah: na Koroskem, Štajerskem, Kranjskem, Primorskem 1.251.940, na Ogrskem, Hrvatskem in Slavnskem ter v mestu Reki 93.174 ter v Bosni in Hercegovini 3108. X. Ker nemško in madžarsko ljudsko štetje ni zanesljivo, je v resnici mnogo nad osem milijonov Slovcenov v avstro-ogrski monarhiji. — Predniki Slovcenov, Hrvatov, Srbov in Bolgarov so imeli, kakor je videti iz zgodovinskih virov 6. in 7. stoletja po Kr. r., skupno ime „Slovceni“, katero se je ohranilo v izvirni reki v jekavskem narečju srbsko-hrvatskega jezika ssozi stoletja do danes in se vsled tega more smatrati za skupno ime za njihove potomce Slovcene, Hrvate, Srbe in Bolgare. Potemtakem izrazi: Slovceni

slovenski in Slovenci ravno toliko pomenijo kakor: Jugoslovani, jugoslovanski in Jugoslavija.

Poletni čas in železnice. Ker se bodo vsled poletnega časa v noči od nedelje na ponedeljek potisnile ure za eno uro naprej, bodo nedeljski večerni vlaki vozili po drugem voznem redu. Naj se torej vsakdo, ki se bo vozil v nedeljo po železnici, poprej informira, v katerem redu bodo vozili vlaki.

Odpust letnika 1869. Armadni naredbeni list objavlja odlok, da se mora vsi najkasneje do dne 30. aprila 1869 rojeni, na podlagi črnovojniškega poziva pod orožje poklicani črnovojniki odpustiti, v kolikor ne žele sami ostati v službi. V smislu tega odloka se mora tudi prenenati vpoklicavanje takih ljudi.

Dopusti iz vojaških bolnišnic. »Streffleurs Militärblatt« javlja, da je vojno ministrstvo z odlokom z dne 1. aprila odredilo, da smejo poveljniki vojaških bolnišnic dovoliti okrevajočim vojakom iz zdravstvenih ozirnov dopust do 3 mesecev.

Gospodarske novice

Jugoslovanski in češki poslanci za oproščenje kmetijskih posestnikov in delavcev. Poslanca Stanek in Tusar sta dne 10. t. m. bila v avdijenci pri ministrskem predsedniku. Posvetovala sta se z njim o raznih gospodarskih zadevah. Predložila sta mu tudi spomenico, sopsodpisano od voditelja Jugoslovanskega dr. Korosca, v kateri se poslanci pritožujejo proti nezadostni oprostitvi poljedelskih delavcev. Seidler je obljubil, da bo spomenico predložil na pristojnih mestih.

Rekviriranje živine pri nas in na Ogrskem. Šele sedaj je ogrsko poljedelsko ministrstvo odredilo, da se naj vrši v 18 ogrskih okrajih rekviriranje živine za armado. Prevezna cena za rekvirirano živino znaša 4.40 K do 5.80 K za 1 kg žive teže. Ogrsko poljedelsko ministrstvo upa, da ne bo treba s plošne rekvizicije živine na Ogrskem, kajti samo že v teh okrajih se bo nabralo zadostno število goveje živine. Tako na Ogrskem! In pri nas? Prevezna cena za kilogram žive teže znaša v najboljšem slučaju nekaj čez 3 K, rekvirira se pa zlasti na Slovaškem živina tako brezobzirno, da ponekod od žene iz hleva zadnji rep goveje živine!

Denarne globe v občinsko blagajno. Politične oblasti kaznujejo posestnike z denarnimi globami zaradi rekvizicije. Župani, pazite, ali pride tak denar v občinsko blagajno. Globa, ki jo plača posestnik, mora priti v občinsko blagajno občine, v kateri isti stanuje.

Kako je v Ukrajini? Poseben poročevalec lista »Norddeutsche Allgemeine Zeitung« — organ nemškega državnega kancelarja! — poroča iz Kijeva: Od česa živijo tukaj ubogi ljudje? Tudi tukaj je mnogo ljudi, ki ne morejo izdati ne enega rublja za 400 g težek hlebec belega kruha in ne 8 rubljev za porcijo svinjske pečenke. Videl sem cele procesije ljudi potrpežljivo kljub hudemu mrazu in vetru stati pred mestnimi prodajalnami, v žepu so imeli svojo krušno karto. Malo korakov pred njimi pa je imela neka žena v košari na prodaj lep bel in črn kruh, ki je takoj vzbujal apetit, seveda je bil ta kruh glede cene izredno soljen. Vprašal sem starega znanca: »Od česa pa živijo ti ubogi ljudje?« Dobil sem lakonen odgovor: »Tako za silo se prebijejo skoz.« Poleg tega je še mnogo dobrodušnih društev vsled pomanjkanja sredstev ustavilo svoje delovanje. Steklenica kijevskega piva stane v gostilni 2½ rublja (1 rubelj v navadnih časih 2.50 K). Tako zgleda v deželi, o kateri se nam je pripovedovalo, da tam niti ne vedo, kaj bi napravili z prebolimi preostanki živila... Tako ta nemški list. Pri nas pa še vedno mnogi upajo, da bomo jedli beli kruh, žemlje, kiflice in enake dobrote takoj, ko bomo dobili pšenico iz Ukrajine.

Dopisi.

Maribor. Stekel pes je v Rošpahu pri Mariboru obgrizel več oseb. Prepeljali so jih v Pasteurjev zavod na Dunaju.

Izpod Veljke. Podveljški nemški uradnik se je tudi peljal na shod v St. Janž z opravičilom: Bi rad videl, kako bodo Slovenci tepeni — torej je že vnaprej vedel za napad. Prič je za to njegovo izjavo dovolj. Ko so ga po vrnitvi vprašali, se je izvijal, češ, sem prepozno prišel, je imel vlak zamudo. — Pod Veljko najbolj razgraja zavoljo shoda prijateljica prejšnjega učitelja, Lanzlova Tona, ki še sedaj stane v šoli. Solo plačujejo vsi davkoplačevalci, torej tudi Slovenci.

Središče. Slovensko katoliško izobraževalno društvo ima v nedeljo, dne 21. t. m., popoldne po večernicah, v društvenih prostorih svoj redni občni zbor z običajnim sporedom. Po občnem zboru se vrši mesečni sestanek Dekliške Zveze. Pridite v obilnem številu!

St. Jurij ob južni žel. Galiških in bukovinskih židovskih beguncov se še tukaj mnogo nahaja. Ako pa se kateri odpelje, vlača s seboj težke zabojne, vreče in nahrbtnike. Ali bi ne bilo umestno, da bi orožniki malo preiskali, kaj da imajo naloženo? Ponekod so baje vzeli goriškim beguncem, vračajočim se v ubogo domovino, pičila živila, zakaj bi pa smeli bogati židi kaj seboj vzeti?

Celje. Celjsko pevsko društvo vabi vse pevke, pevce in prijatelje društva na redni občni zbor, ki se vrši v petek, dne 19. aprila ob 8. uri zvečer v rdeči dvorani Narodnega doma v Celju. Spored: 1. Odborova poročila; 2. volitve odbora; 3. služajnosti. — Odbor.

Rajhenburg. Natlačeno polna je bila društvena dvorana na Belo nedeljo zborovalcev, ki so se zbrali, da slišijo poročilo svojih poslancev v sedanjem političnem in gospodarskem položaju. Temeljito sta razpravljala gg. Poslanca dr. Benkovič in dr. Jankovič o vseh rečeh, ki so danes splošnega zanimanja. Seveda je njuno poročilo izzvalo večkrat vihar navdušenja pa tudi vihar ogorčenja, kakoršen je pač bil predmet, o katerem sta govorila. Zbor je soglasno izrekel zaupanje vsem poslancom Jugoslovanskega kluba, je z velikim navdušenjem sprejel resolucijo za Jugoslavijo v smislu znane deklaracije z dne 30. maja 1917, je protestiral zoper nameravani vinski davek, je z vso odločnostjo zahteval omejitev sedanjih rekvizicij in je z globokim ogorčenjem konstatiral, da je kmet sedaj najbolj brezpraven faktor v državi, medtem ko peza vojnih bremen najbolj tlačiti in žuliti njegove rame. Predsednik zborovanja, župan A. Kunej, se je zahvalil v imenu zborovalcev gg. poslancema za njun požrtvovalen trud, in med pevanjem »Hej Slovani!« se je razvzela 700tera množica zborovalcev z veliko nado v srcu, da napoči kmalu tudi slovenskemu narodu esilni dan svobode.

Zadnja poročila došla dne 12. aprila.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 11. aprila.

Zahodno od Gardskega jezera in dolini reke Brenta uspešna lastna napadalna podvzetja.

Iz najnovejšega nemškega uradnega poročila.

Berolin, 11. aprila.

Od 9. aprila se bije nova bitka pri mestu Armentieres (leži med kanalom La Bassee in belgijsko mejo severno zahodno od mesta Lille). Nemške čete so na južnem bregu reke Lys in vzhodnem bregu reke Lawe med Armentieresom in Festubertom udrle v angleške in portugijske postojanke, prekorale reko Lys ter z naskokom zavzele kraje Festubert, Boiscremier, Neu-Chapelle in Hollebecke. Vjetih je bilo 10 000 angleških in portugijskih čet, med njimi eden portugijskih general. Na fronti ob rekah Somme in Oise artilerijski boji.

Cesar Karel in Alzacija — Lotaringija

Francosko ministrstvo predsedstvo je 9. aprila belodanila izjavo, v kateri stojijo te besede: »Cesar Karel je v nekem pismu mesca marca 1917 z lastno roko pritrdil pravičnim zahtevam Francije, da se ji vrne Alzacija in Lotaringija.« Nato je naš cesar Karel brzojavno odgovoril nemškemu cesarju naslednje: »Francoski ministrski predsednik, ki se nahaja v škripcih, se trudi, da bi se rešil iz mreže laži, v katero se je sam zapletel. Pri tem topiči neresnico na neresnico ter se drzne krivo in neresnično trditi, da sem jaz priznal nekake pravične zahteve Francije, da se ji vrne Alzacija in Lotaringija. To trditev odklanjam z ogorčenjem. Smatram za nepotrebno, da bi izgubljal besedo o zlagani trditvi Clemenceaujevi, pač pa mi je mar za to, da Te pri tej priliki zopet zagotovim popolne solidarnosti, ki vlada med Teboj in Menoj, med Tvojo in Mojo državo. Nobena intriga, noben poizkus, naj pride od kogarkoli, ne bo ogroževal našega vojnega tovarištva. Skupno bomo izsilili častni mir.«

Lloyd George o položaju na francoskem bojišču.

V angleški spodnji zbornici je imel Lloyd George napovedani govor o položaju na francos-

kem bojišču in o raznih predlogih, kako nadomestiti izgube v armadi z novim moštvom. Med drugim je rekel sledeče: Nahajamo se sedaj v najbolj kritični dobi te grozne vojske, kajti usoda države, Evrope in svobode celega sveta je odvisna od vspeha, s katerimi se stavimo v bran najposlednejšemu teh napadov. Lloyd George je nato navajal okoliščnosti, ki so dovedle do sedanjega vojaškega položaja ter je rekel: Čeprav se je spravilo zelo veliko število nemških divizij od vzhoda na zapadno bojišče in kljub avstrijski pomoči, so bili Nemci ob začetku bitke glede infanterije malo slabši, glede artilerije slabši, glede kavalerije precej slabši in brez dvoma slabši v zraku. Pač pa so imeli začetni vspeh kot napadalci, vedeli so, kje so hoteli napasti in so tudi imeli prednosti enotnega vrhovnega poveljstva ter prednosti suhega, meglenega vremena. Za nekaj časa je bil položaj kritičen, takrat namreč, ko je sovražnik predrl med 3. in 5. angleško armado, toda sijajno zadržanje naših čet je zopet napravilo zvezo med obema armadama. Vojno ministrstvo je smatralo za potrebno, da je odpoklicalo z bojišča poveljnika 5. armade generala Gougha, dokler zadeva ne bo pojasnjena.

Lloyd George je nato izrekel svoje toplo priporočilo francoskim rezervam, ki so tako naglo posegle v boje. Glavni sovražni namen, ločiti angleško in francosko armado, se dosedaj ni posrečil. Toda nahajali bi se v zločinski zmoti, če bi podcenjevali težo sovražnega namena. Ministrstvo je storilo vse potrebne korake, da pritegne ojačenj. Kar dostaja angleških izgovorov, jih se ni moglo natanko določiti, toda general Haigh (poveljnik angleških armad na francoskem bojišču) je izjavil, da so nemške trditve popolnoma nemogoče. Sovražnik se je končno odločil, da v tem letu išče vojaške odločitve. Vse je odvisno od tega, da do konca vzdržujemo našo moč, kar smo v stanju, dokler ne dobimo pomoči iz Amerike.

Navajal je nato razne vladne predloge, kako nadomestiti izgube z novim moštvom, kot predlog, da se vojaška obveznost raztegne do 5. leta in pri moških s posebnimi lastnostmi pa do 55. leta ter da se za Irsko uvede splošna vojaška obveznost. Vlada namerava zahtevati od parlamenta, da sprejme samovlado, za Irsko. Izrazil je svoje obžalovanje, ker mora vlada predlagati tako globoko zarezajoče odredbe. Če nočemo imeti več let trajajoče vojne, moramo zmagati sedaj in v ta namen zastaviti vse svoje sile.

Sklepno je še rekel:

Če bi bila ta bitka izgubljena, bi še s tem ne bilo konca vojske, kajti tako dolgo ne bomo sprejeli nobenega nemškega miru, dokler bomo imeli vojno na morju. Toda usoda Prusije bo zapечатena, ko bo, kakor upam, izvojevana zmaga.

Razne novice.

Velika nesreča na Donavi. Preteklo nedeljo dne 7. aprila ob 1½3 uri zjutraj je trčil veliki podonavski parnik »Sofija«, kateri je imel 750 potnikov na krovu, med Budimpešto in mestom Mohač pri občini Tas na mnogo manjši podonavski parnik »Drina«, kateri je imel na krovu 350 popotnikov. Parnik »Sofija« je zadel na parnik »Drina« s tako silo, da se je globoko zaril v »Drina«. V nekaterih minutah je bil parnik »Drina« napolnjen z vodo. Parnik »Drina« je zbral vse svoje moči in odplul na bližnjo sipino, na kateri je obtičal. Parnik »Sofija« ni bil poškodovan, pač pa parnik »Drina« jako zelo. Potniki parnika »Drina« so izspanja na pol obletini in preoblečeni zbežali na krov, kjer so se odigravali pretresljivi prizori. Krik in vik zlasti žensk in otrok je bil oglušujoč, dokler niso valovi Donave zagnili 50—60 oseb na dunreke. Natančno število ponesrečenec se ni znalo.

Varnost v nemškem Berlinu. Nek železniški uradnik je moral te dni vzdigniti pri državni banki v Berlinu 400.000 mark gotovine. Blagajnični sluga ga je spremljal. V neki zelo obljudeni ulici mu je izkušal nekdo iztrgati taško, v kateri je nosil denar. Ko se je nabralo več ljudi, je ropar skočil v avtomobil, ki ga je v največjem diru odpeljal. — Drugi napad se je zgodil isti dan popoldne. Neki mož, z imenom Schneider, je naročil avtomobil za več oseb. Na potu pa so te osebe napadle šoferja, ga omanile in močno preteple, potem pa ga vrgle raz voz in se odpeljale.

Nove demante našli. V južni Afriki so našli Angleži v gorovju Gong-Gong izvanredno veliko število krasnih demantov svetle barve. Nekateri teh demantov so vredni 60—70.000 K.

Kot začetnik

se toplo priporočam preč. duhovščini in cerkvenim predstojništvom za vse v mojo stroko spadajoče delo:

Miloš Hohnjec,
kipar in zlatar v Celju,
Gaberje 18 (pri domobranski voj)

Gostilna*** Narodni Dom ***
v Mariboru

se priporoča cenj. občinstvu v Mariboru, v okolici in vsem, ki potujejo v Maribor. Točijo se najfinejša vina: Pekarčan i. t. d. Priznana dobra kuhinja. V Narodnem Domu se vedno najde poštena slovenska družba.

Se priporočata

A. in L. Stelzer.

Za pristnost in izvor se jamči v polnem obsegu.

Vina bela, rdeča in črna (dalmatinska) od 56 l naprej. Liter po 5, 6 in 7 K po povzetju prodaja in razpošilja trdka

F. Cvitanic vdova v Mariboru,
Šolska ulica št. 5.

„Panorama-International“

Maribor, Grajski trg št. 3, zraven gostilne „k črnemu orlu“ se priporoča na obilen obisk. Odprto cel dan. Vstopnina 50 v. stroci 20 v. Predstava traja 25 minut. Vojni dogodki iz vseh bojišč, pokrajine vseh dežel celega sveta v naravni velikosti, slikovite in resnične. Za malo denarja in malo izgubo časa se vidi mnogo zanimivosti celega sveta. Kdor si enkrat ogleda „Panorama“, pride zopet, ker so vedno nove predstave.

Knjigarna, umetnine in muzikalije.**Goričar & Leskovšek**
Celje

trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami na debelo in drobno, priporoča: trgovcem in preprodajalcem velikansko izbero dopisnic **XX** po raznih cenah. **XX** **Za gostilničarje:** Papirnat servijete vsled novih predpisov namestnije v Gradcu po zelo nizkih cenah.

N a z n a n i l o.

Naznanjam, da sem kupil Jelek-Kukovičevo gostilno „k zlatemu jagnjetu“ v Mariboru na Tegetthoff-ovi ulici (vštric glavnega kolodvora).

Gostilniško obrt sem prevzel 1. aprila. Priporočam svojo gostilno cenj. prebivalstvu Maribora, okoličanom in potnikom, ki pridejo v Maribor.

Pristna vina! Domača kuhinja! Prijazna postrežba! Sobe za prenočišče!

Se priporoča v obilen obisk

Josip Golec,
gostilničar.

VABILO
na
redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Šmarji, registrov. zadruga z omejeno zavezo, ki se vrši v petek, dne 26. aprila 1918 ob 1. uri popoldne v uradnih prostorih zadruga.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Potrjenje računskega sklepa za leto 1917.
3. Razdelitev čistega dobička.
4. Nasveti in slučajnosti.

Ako ta občni zbor ni sklepčen, vrši se v smislu § 40 al. 2 zadrugnih pravil eno uro pozneje z istim dnevnim redom in v istih prostorih drugi občni zbor, ki sklepa brezpogojno.

Šmarje pri Jelšah, dne 5. aprila 1918.

Načelstvo.

Edina štajerska steklarska narodna trgovina
Na debelo!
Na drobno!

FRANC STRUPI :: CELJE
Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in pocelastne posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za vodo. — Prevzete vse steklarske del pri cerkvah in stavbah. **Najsolidnejša in točna postrežba.**

Ustanovljeno l. 1893.

Ustanovljeno l. 1893.

Vzajemno podporno društvo**v Ljubljani**

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Devoljuje članom posojila proti poročtvu, zastavi življenjskih polic, posestev, vrednostnih papirjev ali zaznambi na službene prejeme.

Vračajo se posojila v 7 $\frac{1}{2}$, 15 ali 22 $\frac{1}{2}$ letih v odsekih ali pa v poljubnih dogovorjenih obrokih.

Kdor želi posojilo, naj se obrne na pisarno v Ljubljani, Kongresni trg št. 18, ki daje vsa potrebna pojasnila.

Zadruga sprejema tudi hranilne vloge in jih obrestuje po 4 $\frac{1}{2}$ %.

Društveno lastno premoženje znaša koncem leta 1915 519.848.40 kron. Deležnikov je bilo koncem leta 1915 1924 s 15.615 deleži, ki reprezentuje jamstveno glavnice za 6.089.850 kron.

Eno cerkev ali sliko poslikati, umetnik, propagator umeni cerkevne, brezplačno, le povrnitev režijskih stroškov. Podrobna pojasnila daje „Revue pro umeni cirkveni“, Praga-Vinohradi, Krameriova 10. Češka.

Dva viničarja,

le samostojne in spretno strokovne osebe, sprejemajo pod ugodnimi pogoji, kot 2000 ozir. 1500 kron plače, letno 2—3 sezneje drv, koprive, stanovanje, iz vinograde deputat. Za prehrano je dobro prekrbljeno. Le strokovno izobražene osebe se oglasijo pisмено ali ustmeno pri upravitelju „Straže“.

Kislo vodo

„Silva vrelce“
:- žganje in vino :-
razpošilja 54

A. Oset, p. Guštanj.**Majhen vinograd**

zraven nekaj gozda, 1 njiva, z opako krita hiša, stiskalnica, klet, hlev, vse novo v izmeri dveh orlov, krasna solčnata lega v Socki pri Novi cerkvi se prodaja za 6000 kron. Vpraša se: „Curhaus“ Dobrna pri Celju.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neom. zavezo

Obrestuje hranilne vloge po **3 $\frac{3}{4}$ %.**

Za nalaganje po pošti na razpolago polovice poštne hranilnice št. 92465.

Daje posojila

pod ugodnimi pogoji na vknjižbo, na poročtvu in zastavo. Vknjižbo izvršuje posojilnica brezplačno; stranka plača le koleke.

Uradne ure

vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne.

OO „HOTEL BELI VOL“, Graška (cesarja Viljema) cesta št. 9 OO